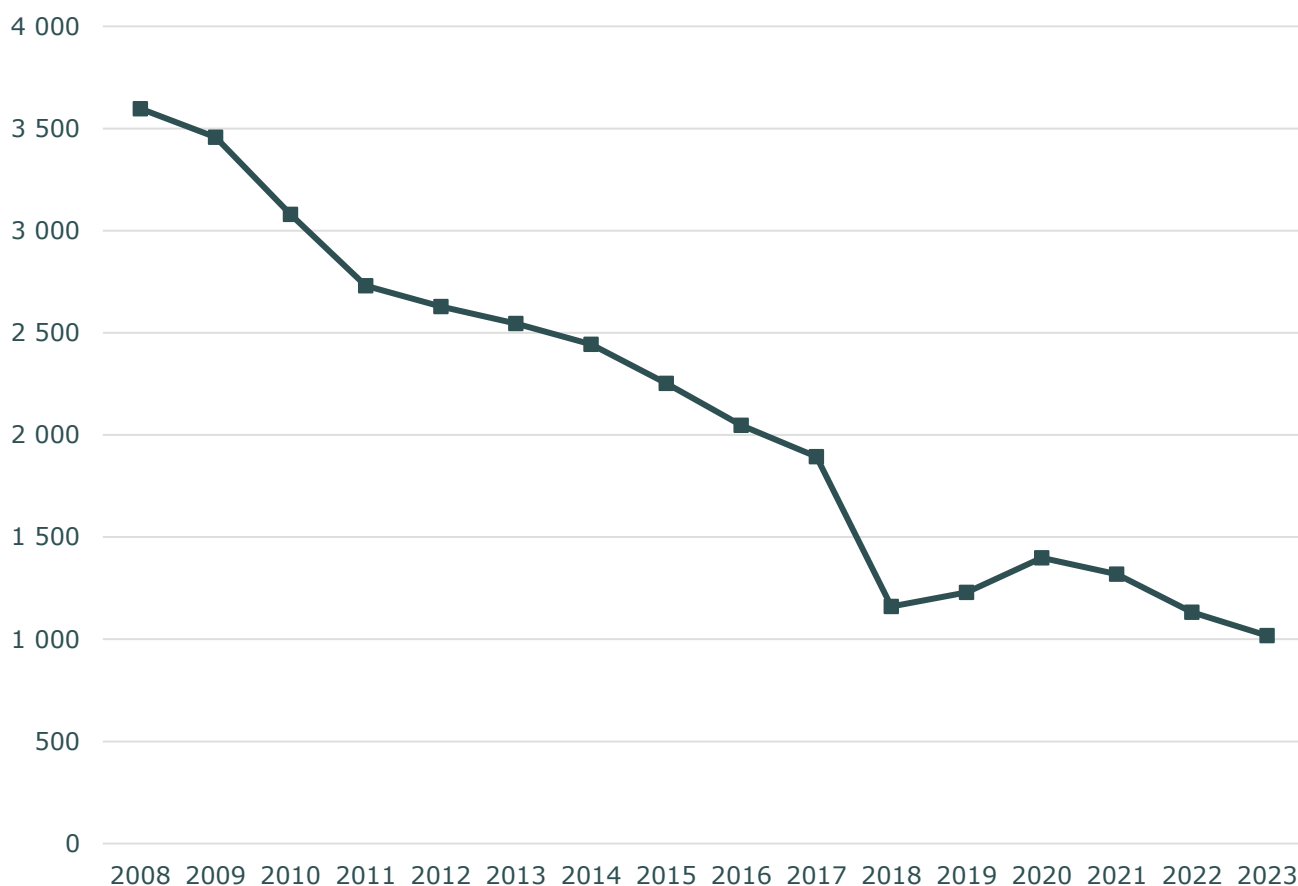

Selvitys 2/2024

Asunnottomat 2023

Pitkäaikaisasunnottomuus Suomessa 2008–2023

Sisällys

1	Asunnottomuustietojen kerääminen.....	3
	Tulosten tulkinta.....	3
	Asunnottomuuden määritelmä	4
2	Asunnottomuus väheni vuonna 2023	5
3	Asunnottomuus keskittyy suuriin kaupunkeihin.....	7
	Asunnottomuus suhteessa alueen väestöön	7
	Asunnottomuuden kehitys suurissa kaupungeissa	8
	Pitkäaikaisasunnottomuuden kehitys suurissa kaupungeissa	10
	Asunnottomien perheiden kehitys suurissa kaupungeissa	12
4	Suurin osa asunnottomista majoittuu tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona.....	13
	Asunnottomuuden muodot suurissa kaupungeissa.....	15
5	Asunnottomien naisten ja nuorten määrä väheni	17
6	Selvityksen rajoitteet ja hyödyt.....	18
	Asunnottomuustiedot kerätty kyselyillä vuodesta 1986 alkaen ...	19
	Liite 1: Asunnottomuustiedot kunnittain	20
	Liite 2: Asunnottomuus 1986–2023	25
	Liite 3: Asunnottomuuden määritelmä.....	26
	Liite 4: Suurten kaupunkien toimenpiteitä ja arvioita asunnottomuuden kehityksestä	29

Selvitys 2/2024: Asunnottomat 2023

Julkaistu: 13.2.2024

Dnro: ARA-08.02.00-2024-1

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
(Ara)

Lisätietoja:

Vilja Kamppila, hankekoordinaattori

Sähköposti muotoa

etunimi.sukunimi@ara.fi

1 Asunnottomuustietojen kerääminen

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (Ara) lähetti syksyllä 2023 asunnottomuuskyselyn kaikille Manner-Suomen 293 kunnalle. Kyselyssä pyydettiin kertomaan, kuinka paljon asunnottomia kunnassa oli poikkileikkausajankohtana 15.11.2023.

Kyselyyn vastasi 210 kuntaa. Vastausprosentti oli 72.

- 83 kunnassa oli vastausten mukaan asunnottomia.
- 127 kuntaa ilmoitti, että niissä ei ollut asunnottomia.
- 83 kuntaa ei vastannut kyselyyn.

Iso osa vastaamatta jättäneistä kunnista oli pieniä kuntia, joissa oletettavasti ei ole asunnottomia. Tähän selvitykseen ei kuitenkaan saatu vastauksia myöskään muun muassa Rovaniemeltä, Seinäjoelta eikä Vihdistä, joissa oli vuoden 2022 vastausten mukaan yhteensä yli 40 asunnotonta. Kuntakohtaiset tiedot löytyvät liitteestä 1.

Kunnat keräsivät asunnottomuustietoja yhdestä tai useammasta lähteestä: sosiaalipalveluiden rekistereistä, kunnan vuokratiloyhtiöiden asunnonhakijarekistereistä sekä palveluntuottajien asiakasrekistereistä. Osa kunnista käyttää Kelan toimeentulorekisteriä ja/tai DVV:n väestötietorekisteriä (VTJ) asunnottomuustietojen hankkimiseen ja tietojen tarkistamiseen.

Tulosten tulkinta

Selvityksessä esitetyt asunnottomien lukumäärätiedot ovat näennäisestä tarkkuudestaan huolimatta suuntaa antavia, sillä kuntien tiedonhankintamenetelmät ja arviointiperusteet eroavat toisistaan, ja lisäksi saman kunnan eri vuosina esittämät tiedot voivat vaihdella tarkkuustasoltaan. Myös kyselyn vastaajajoukko saattaa vaihdella vuosittain, sillä kaikki kunnat eivät välttämättä vastaa asunnottomuuskyselyyn joka vuosi.

Aineiston rajoituksista ja selvityksen tietojen tulkinnasta kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Asunnottomuuden määritelmä

Aran asunnottomuuskyselyssä käytetty asunnottomuuden määritelmä mukailee EU:ssa yleisesti käytettyä *ETHOS Light* -luokittelua (European Typology on Homelessness and Housing Exclusion).

Asunnottomiksi määritellään ihmiset, joilla ei ole omaa asuntoa (vuokra- tai omistusasuntoa) ja jotka elävät asunnon puutteen vuoksi jossakin seuraavista:

1. ulkona, porrashuoneissa tai niin sanotuissa ensisuojoissa
2. asuntoloissa tai majoitusliikkeissä
3. huoltokotityyppisissä asumispalveluyksiköissä, kuntouttavissa yksiköissä, sairaaloissa tai muissa laitoksissa
4. tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona.

Pitkäaikaisasunnottomaksi määriteltävä ihminen on ollut asunnoton vähintään yhden vuoden tai toistuvasti asunnottomana viimeisen kolmen vuoden aikana. Lisäksi hänellä on joko asumista vaikeuttava sosiaalinen tai terveydellinen ongelma tai hänen asunnottomuutensa on pitkittynyt asumisratkaisujen toimimattomuuden tai tukipalvelujen puuttumisen vuoksi. Pitkäaikaisasunnottomuudessa korostuu avun ja hoidon tarve – ajallinen kesto on toissijaista.

Asunnottomuuden määritelmät on kuvattu tarkemmin liitteessä 3.

2 Asunnottomuus väheni vuonna 2023

Yksineläviä asunnottomia henkilöitä oli kyselyyn vastanneiden kuntien ilmoittamien tietojen perusteella Suomessa yhteensä 3 429 (tilanne 15.11.2023). Näistä pitkäaikaisasunnottomia oli 1 018. Asunnottomia perheitä oli 123. Asunnottomuus väheni edellisvuodesta kaikissa ryhmissä (taulukko 1).

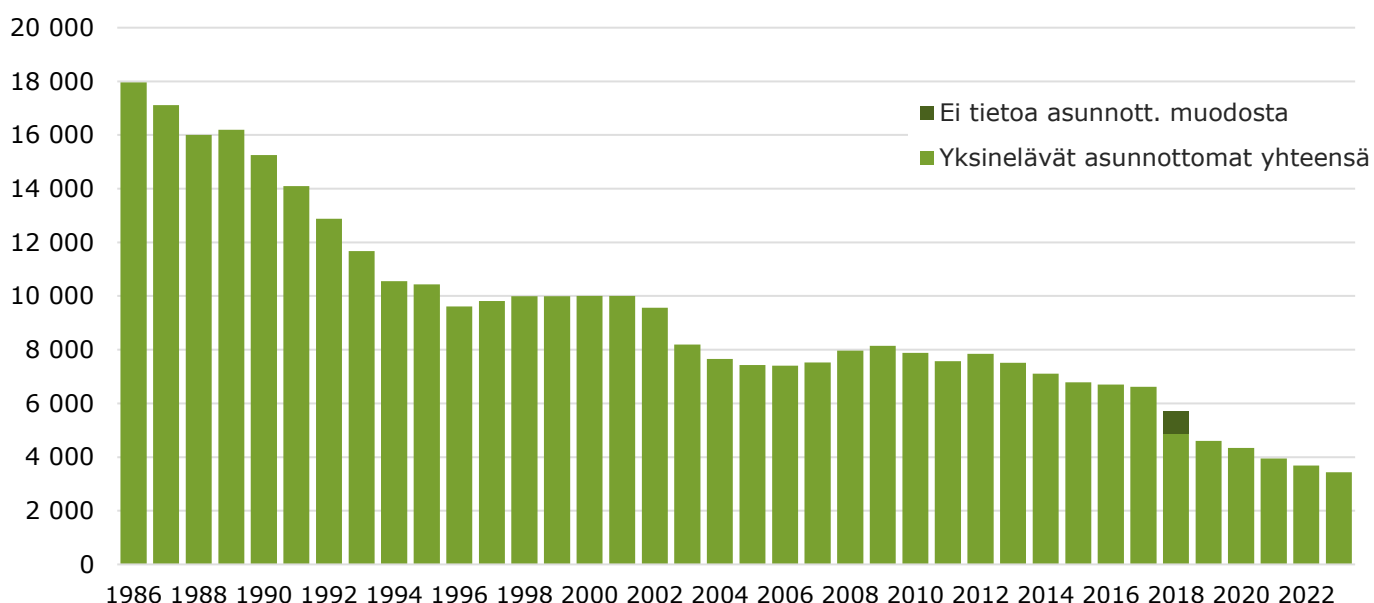
Taulukko 1. Asunnottomuus vuonna 2023 ja muutos vuoteen 2022 verrattuna.

Asunnottomuuden muoto	2023	muutos
Yksineläviä asunnottomia	3429	-257
Pitkäaikaisasunnottomia*	1018	-115
Asunnottomia perheitä*	123	-32

* Pitkäaikaisasunnottomien määrä sisältyy yksinelävien asunnottomien määrään. Asunnottomiin perheisiin lasketaan lapsiperheet ja lapsettomat pariskunnat.

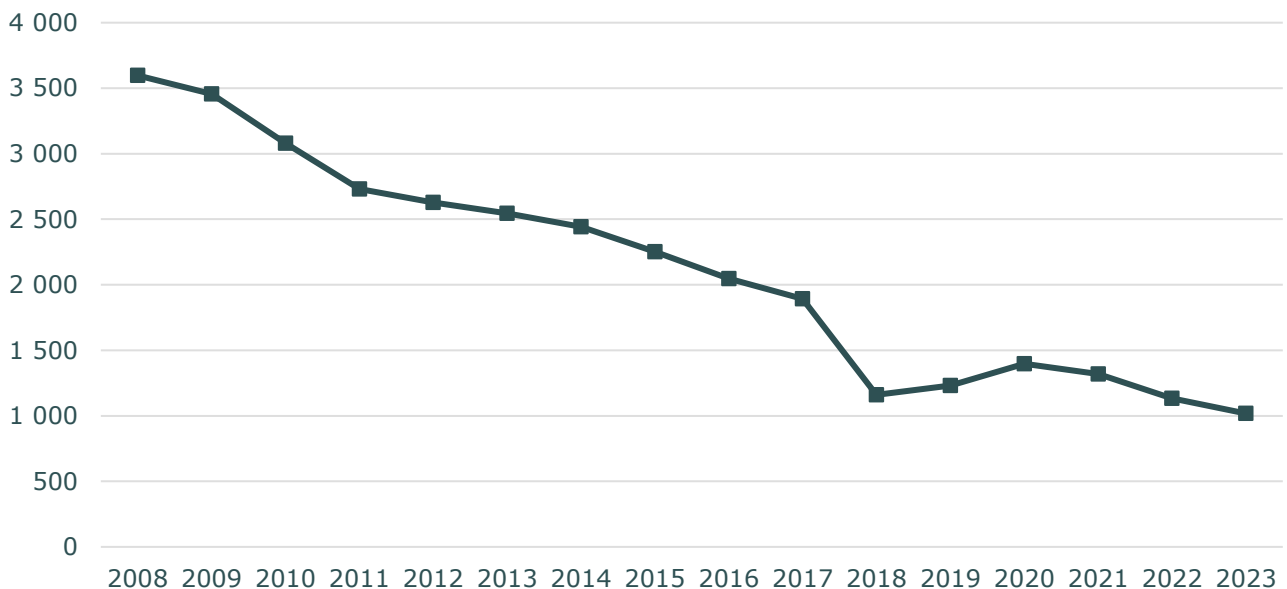
Asunnottomuus Suomessa on vähentynyt noin 80 % vuodesta 1986, jolloin tehtiin ensimmäinen asunnottomuusselvitys (kuvio 1). Helsinki tarkensi tilastointitapaansa vuonna 2018, ja siksi luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin. Lisätietoa muutoksesta on luvussa 6.

Kuvio 1. Asunnottomuus Suomessa 1986–2023.

Kunnilta on kerätty tietoa pitkäaikaisasunnottomuudesta vuodesta 2008 lähtien. Pitkäaikaisasunnottomuuden tunnistaminen vaatii enemmän harkintaa kuin asunnottomuuden tunnistaminen, esimerkiksi asunnottomuuteen johtaneita syitä ja asunnottoman asumishistorian selvittämistä pitemmältä aikaväliltä. Tämän takia kaikki kunnat eivät pysty antamaan luotettavia arvioita pitkäaikaisasunnottomien määrästä. Pitkäaikaisasunnottomuutta kuvaaviin lukuihin on siis syytä suhtautua erityisellä varauksella. Todellinen määrä saattaa olla jonkin verran suurempi. Pitkäaikaisasunnottomuus on kuntien ilmoittamien tietojen perusteella vähentynyt 2008–2023 välillä noin 70 % (kuvio 2). Helsinki tarkensi tilastointitapaansa vuonna 2018, ja siksi luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin. Lisätietoa muutoksesta on luvussa 6.

Kuvio 2. Pitkäaikaisasunnottomuus Suomessa 2008–2023.

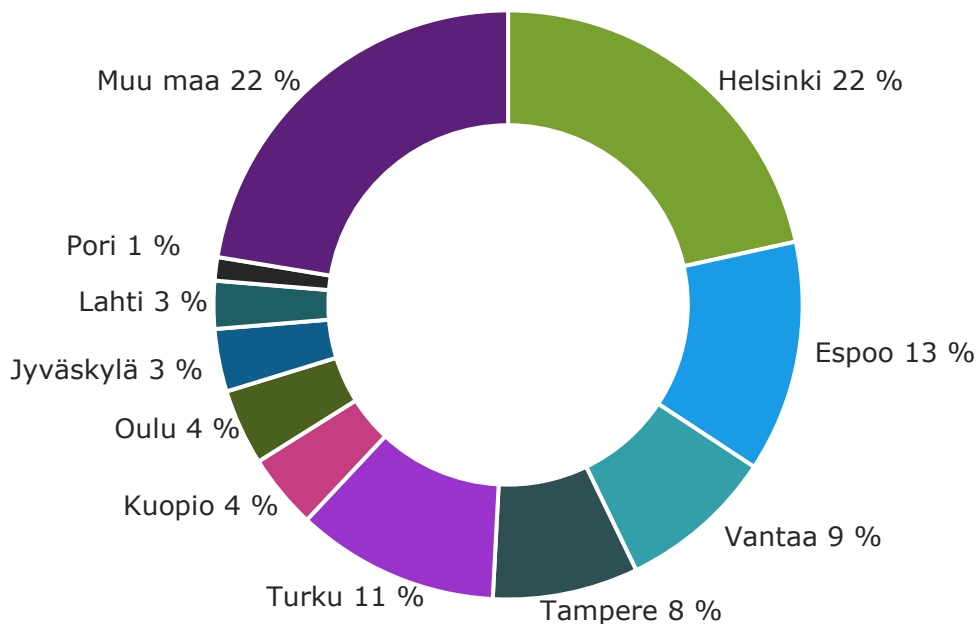

Pitkäaikaisasunnottomien osuus kaikista yksinelävistä asunnottomista on pienentynyt vuosina 2008–2023 noin 45 prosentista noin 30 prosenttiin.

3 Asunnottomuus keskittyy suuriin kaupunkeihin

Asunnottomuus keskittyy suuriin kaupunkeihin ja erityisesti pääkaupunkiseudulle. 43 prosenttia Suomen asunnottomista on pääkaupunkiseudulla ja yli kolme neljäsosaa suurissa kaupungeissa (kuvio 3).

Kuvio 3. Asunnottomuuden jakautuminen suurten kaupunkien ja muun maan kesken 2023.

Asunnottomuus suhteessa alueen väestöön

Kun tarkastellaan asunnottomien määrää suhteessa alueen väestön määrään, eniten asunnottomia oli

- Turussa (2,1 asunnottomia 1 000 asukasta kohti)
- Espoossa (1,6)
- Helsingissä (1,3).

Suurista kaupungeista suhteellisesti vähiten asunnottomia oli Porissa: 0,5 asunnottomia 1 000 asukasta kohden. Suhdelukuun on laskettu sekä yksinelävät että perheissä ja pariskunnissa elävät asunnottomat. Kaikkien kyselyyn vastanneiden kuntien luvut ovat liitteessä 1.

Asunnottomuuden kehitys suurissa kaupungeissa

Suurista kaupungeista asunnottomuus väheni ainoastaan Helsingissä, Tampereella, Porissa ja Lahdessa. Muissa suurissa kaupungeissa asunnottomia oli edellisvuotta enemmän (taulukko 2). Taulukossa mainittujen kuntien lisäksi huomionarvoista on muun muassa Joensuun ja Vaasan asunnottomien määrä: Joensuussa yksineläviä asunnottomia oli 85 ja Vaasassa 55. Kummassakin kunnassa määrä kasvoi edellisvuodesta 14 asunnottomalla. Tarkemmat tiedot kaikista kyselyyn vastanneista kunnista ovat liitteessä 1.

Taulukko 2. Asunnottomuus suurissa kaupungeissa 2023 ja muutos vuoteen 2022 verrattuna.

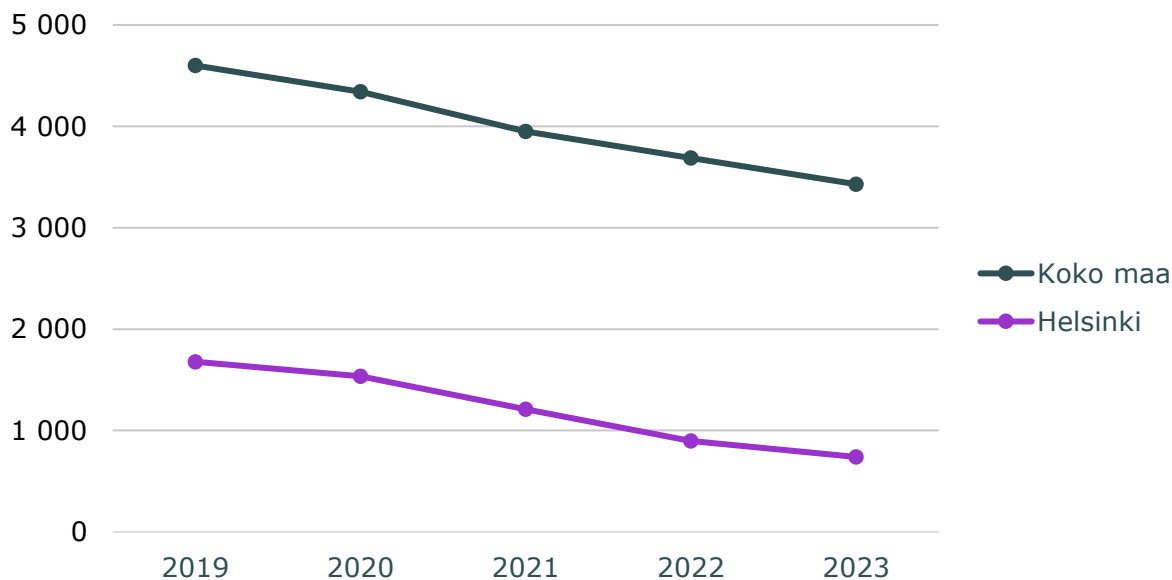
Kaupunki	Yksineläviä asunnottomia 2023	Muutos
Helsinki	739	-157
Espoo	436	+63
Turku	382	+5
Vantaa	294	+3
Tampere	274	-33
Oulu	143	+20
Kuopio	141	+16
Jyväskylä	118	+12
Lahti	90	-2
Pori	44	-9

Pääkaupunkiseudulla yksinelävien asunnottomuus vähentyi 91:llä edellisvuodesta. Helsingissä asunnottomien määrä väheni 157:llä, mutta Espoossa asunnottomien määrä kasvoi 63:lla. Vantaalla tilanne pysyi lähes ennallaan (taulukko 2).

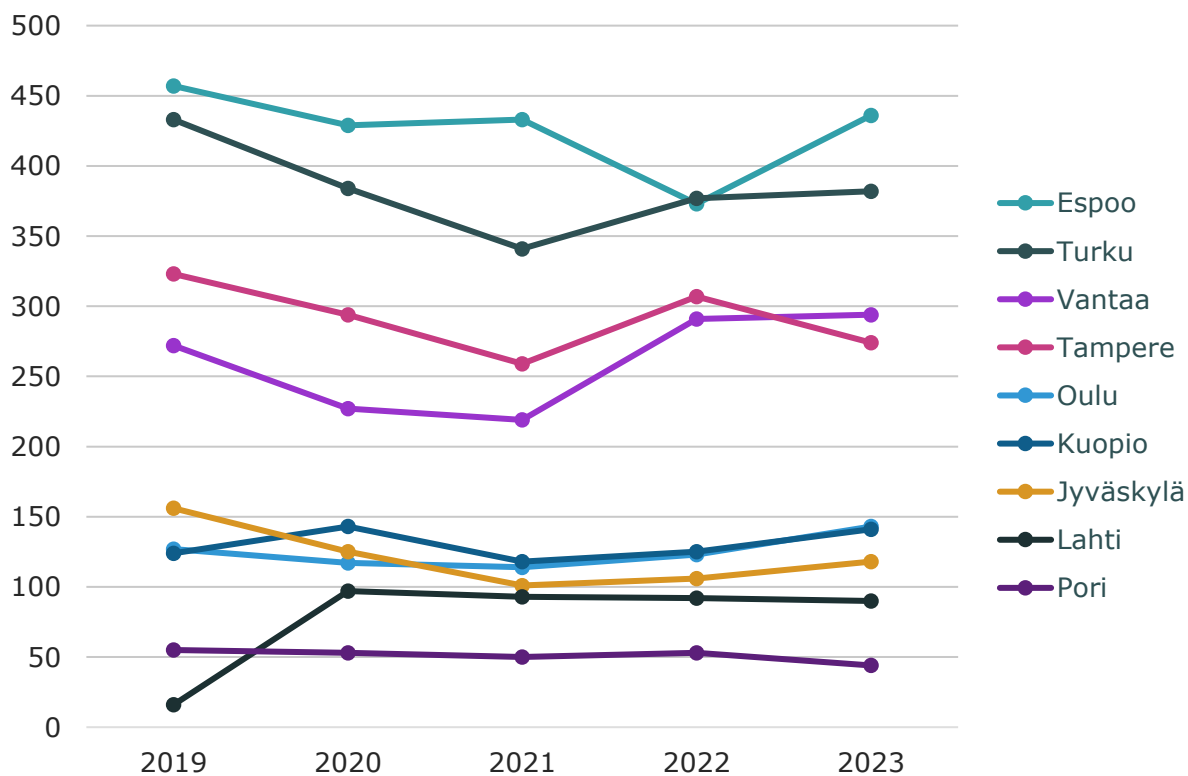
Suurista kaupungeista Helsinki on ainoa, jossa asunnottomuus on systemaattisesti vähentynyt viimeisen viiden vuoden ajan. Muissa suurissa kaupungeissa kehitys on ollut vaihtelevampaa (kuviot 4 ja 5).

Asunnottomuuden vähentyminen Helsingissä kattaa yli puolet koko maan asunnottomuuden vähentymisestä.

Kuvio 4. Yksinelävät asunnottomat koko maassa ja Helsingissä 2019–2023.

Kuvio 5. Yksinelävät asunnottomat muissa suurissa kaupungeissa 2019–2023.

Pitkäaikaisasunnottomuuden kehitys suurissa kaupungeissa

Pitkäaikaisasunnottomuus vähentyi suurista kaupungeista neljässä:

- Helsingissä (-118)
- Espoossa (-27)
- Tampereella (-15)
- Jyväskylässä (-8)

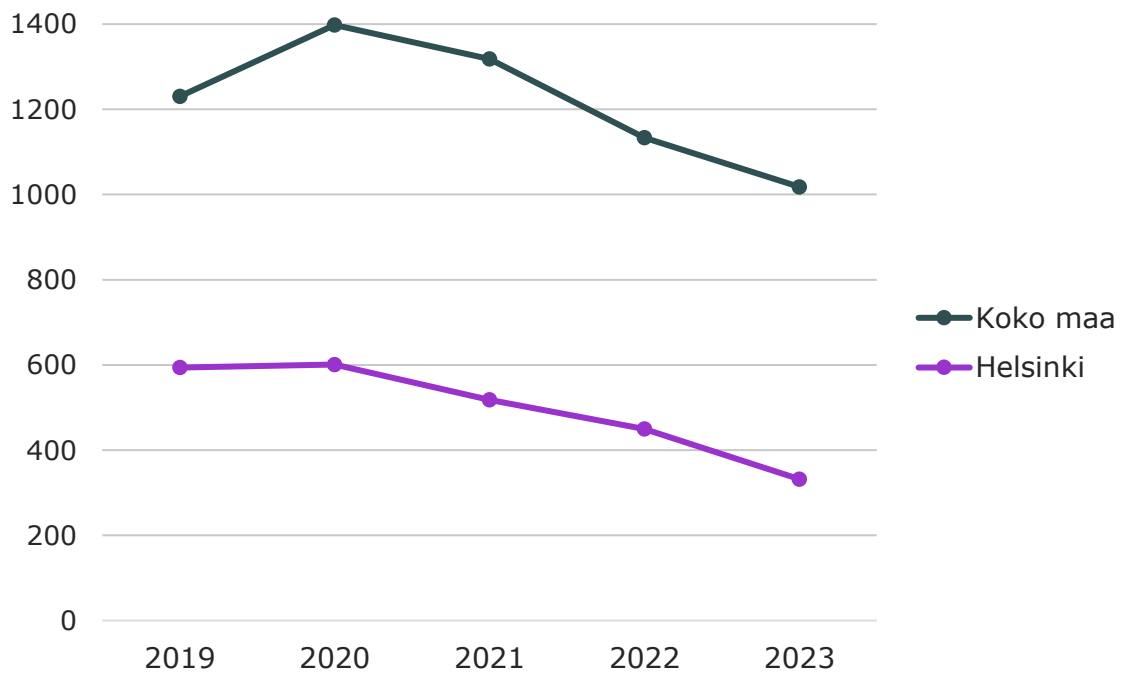
Muissa kaupungeissa pitkäaikaisasunnottomien määrä kasvoi (taulukko 3). Turun pitkäaikaisasunnottomien määrän kasvua selittää osittain tilastoinnin tarkkuuden parantaminen vuoden 2023 aineistonkeruussa. Muutos on kuvattu tarkemmin luvussa 6.

Taulukko 3. Pitkäaikaisasunnottomuus suurissa kaupungeissa 2023 ja muutos vuoteen 2022 verrattuna.

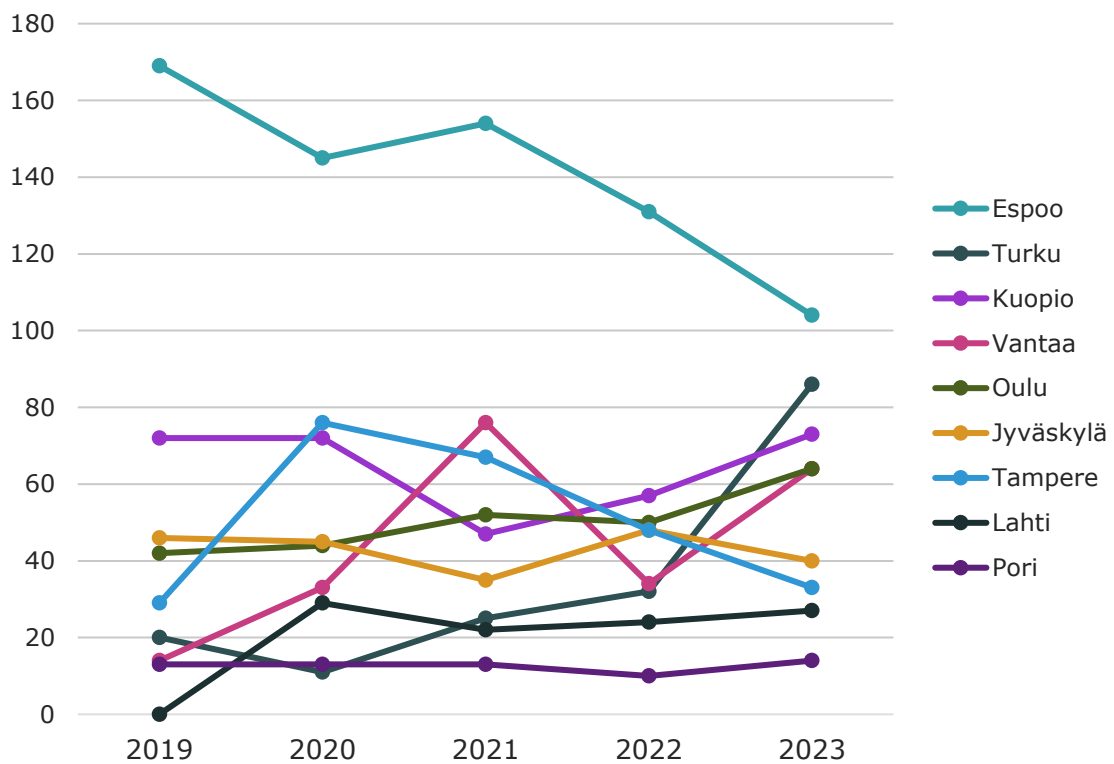
Kaupunki	Pitkäaikais-asunnottomia	Muutos
Helsinki	332	-118
Espoo	104	-27
Turku	86	+54
Kuopio	73	+16
Vantaa	64	+30
Oulu	64	+14
Jyväskylä	40	-8
Tampere	33	-15
Lahti	27	+3
Pori	14	+4

Suurista kaupungeista pitkäaikaisasunnottomuus on vähentynyt vuosina 2019–2023 etenkin Helsingissä ja Espoossa (kuviot 6 ja 7). Muualla kehitys on ollut vaihtelevaa.

Kuvio 6. Pitkäaikaisasunnottomat koko maassa ja Helsingissä 2019–2023.

Kuvio 7. Pitkäaikaisasunnottomat muissa suurissa kaupungeissa 2019–2023.

Asunnottomien perheiden kehitys suurissa kaupungeissa

Myös asunnottomien perheiden lukumäärä väheni eniten Helsingissä (-48). Muissa suurissa kaupungeissa asunnottomien perheiden lukumäärä kasvoi hieman tai pysyi samana kuin edellisvuonna (taulukko 4).

Taulukko 4. Asunnottomat perheet suurissa kaupungeissa 2023 ja muutos vuoteen 2022 verrattuna.

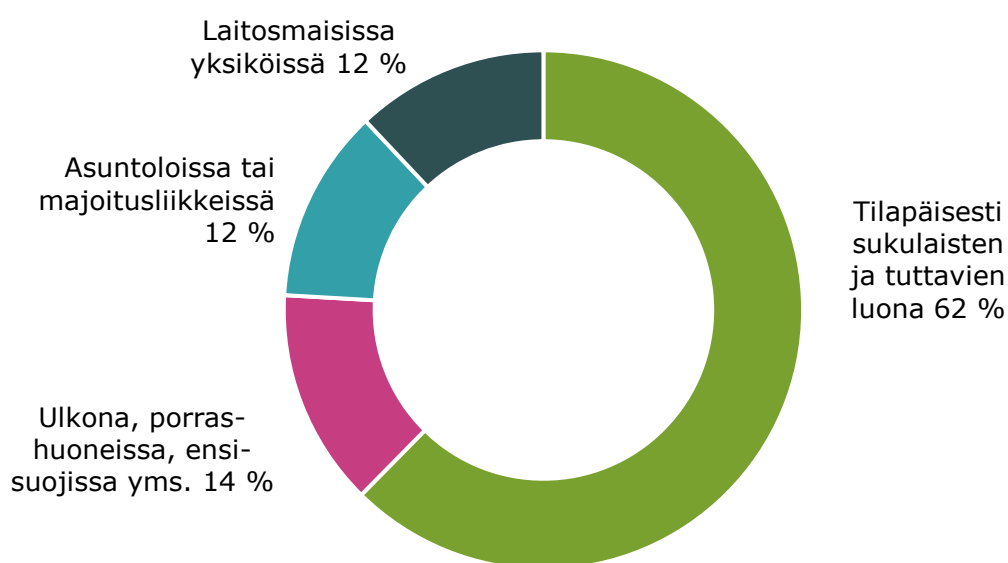
Kunta	Asunnottomia perheitä*	Muutos
Helsinki	33	-48
Espoo	25	+3
Turku	15	+8
Tampere	6	-4
Lahti	2	0
Kuopio	1	0
Oulu	1	+1
Jyväskylä	1	+1
Vantaa	0	0
Pori	0	-1

*Asunnottomiin perheisiin lasketaan lapsiperheet ja lapsettomat pariskunnat.

4 Suurin osa asunnottomista majoittuu tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona

Noin kaksi kolmasosaa yksinelävistä asunnottomista, 2 139 henkilöä, majoittuu tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona (kuvio 8).

Kuvio 8. Asunnottomuuden muodot vuonna 2023.

Tuttavien ja sukulaisten luona tilapäisesti majoittuvien määrä väheni merkittävästi edellisvuodesta. Heitä oli yhteensä 425 vähemmän kuin vuonna 2022. Myös ulkona, porraskäytävissä, ensisuojuissa ja vastaavissa majoittuminen väheni edellisvuodesta. Sen sijaan asuntoloissa tai majoitusliikkeissä majoittuvien määrä ja laitosmaisissa yksiköissä asuvien määrät kasvoivat edellisvuodesta (taulukko 5).

Kaikki kunnat eivät pysty antamaan tietoja luokkien "Asuntoloissa tai majoitusliikkeissä" ja "Asumispalveluyksiköissä, sairaaloissa, laitoksissa" asunnottomista.

Taulukko 5. Asunnottomuuden muodot vuonna 2023 ja muutos vuoteen 2022 verrattuna.

Asunnottomuuden muoto	Määrä	Muutos
Tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona	2139	-425
Ulkona, porrashuoneissa, ensisuojoissa yms.	464	-28
Asuntoloissa tai majoitusliikkeissä	414	+112
Asumispalveluyksiköissä, sairaaloissa, laitoksissa	412	+84

Pitkäaikaisasunnottomien keskuudessa ulkona, porrashuoneissa ja ensisuojoissa majoittuminen oli yleisempää kuin kaikkien yksinelävien asunnottomien keskuudessa ja tuttavien ja sukulaisten luona majoittuminen taas vähäisempää (taulukko 6).

Taulukko 6. Asunnottomien muodot yksinelävien ja pitkäaikaisasunnottomien keskuudessa 2023.

Asunnottomuuden muoto	Yksinelävistä asunnottomista (%)	Pitkäaikaisasunnottomista (%)
Tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona	62	52
Ulkona, porrashuoneissa, ensisuojoissa yms.	14	21
Asuntoloissa tai majoitusliikkeissä	12	16
Asumispalveluyksiköissä, sairaaloissa, laitoksissa	12	11

Asunnottomuuden muodot suurissa kaupungeissa

Suurissa kaupungeissa osuudet eri asunnottomuuden muotojen välillä vaihtelevat. Näitäkin lukuja tulkitessa tulee muistaa, että kaikista kunnista ei ole saatavilla luotettavaa tietoa asuntoloissa tai majoitusliikkeissä oleilevista, tai hoitokotityyppisissä asumispalveluyksiköissä, kuntouttavissa yksiköissä, sairaaloissa tai muissa laitoksissa oleilevista asunnottomista.

Alla olevassa taulukossa 7 merkittäviä onnistumisia kuvaavat esimerkiksi Helsingin tilapäisesti sukulaisten ja tuttavien luona majoilevien määrän vähentyminen, sekä Turun ja Lahden ulkona, porrashuoneissa ja ensisuojoissa majoilevien asunnottomien vähentyminen.

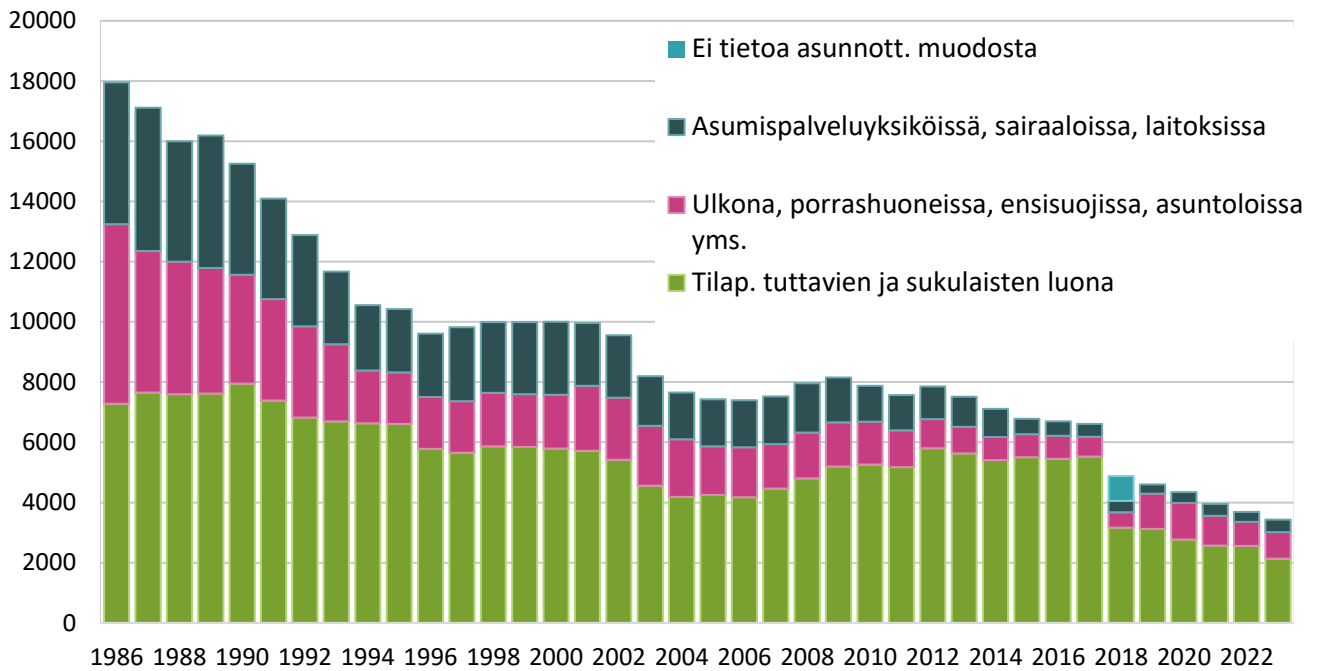
Taulukko 7. Asunnottomuuden muodot suurissa kaupungeissa ja muutos (suluissa) vuoteen 2022 verrattuna.

Kunta	Tilapäisesti sukulaisten ja tuttavien luona	Ulkona, porrashuoneissa, ensisuojoissa yms.	Asuntoloissa tai majoitusliikkeissä	Asumispalveluyksiköissä, sairaaloissa, laitoksissa
Espoo	314 (35)	39 (11)	52 (7)	31 (10)
Turku	275 (0)	26 (-21)	25 (6)	56 (20)
Tampere	230 (-33)	38 (-5)	2 (1)	4 (4)
Vantaa	207 (0)	46 (-3)	41 (29)	0 (-23)
Helsinki	202 (-252)	102 (-10)	225 (40)	210 (65)
Kuopio	130 (20)	11 (0)	0 (0)	0 (-4)
Jyväskylä	92 (8)	18 (0)	1 (-2)	7 (6)
Oulu	88 (11)	55 (9)	ei tietoa	ei tietoa
Lahti	51 (20)	20 (-18)	14 (14)	5 (-18)
Pori	36 (-12)	5 (2)	0 (0)	3 (1)

Alla olevassa kuviossa 9 on yhdistetty asunnottomuuden luokat "Ulkona, porrashuoneissa, ensisuojoissa yms." ja "Asuntoloissa tai majoitusliikkeissä" majoittuvista asunnottomista. Monissa maissa asunnottomiksi lasketaan vain näihin luokkiin lasketut asunnottomat. Suomessa näiden osuus on pienentynyt merkittävästi vuodesta 1986,

mutta vuosien 2022 ja 2023 välillä määrä kasvoi yli sadalla hengellä 794 asunnottomasta 878 asunnottomaan. Samoin asumispalveluyksiköissä, sairaaloissa ja laitoksissa majoittuvien määrä kasvoi edellisvuodesta vajaalla sadalla hengellä 328 asunnottomasta 412 asunnottomaan.

Kuvio 9. Asunnottomuuden muotojen kehitys 1986–2023.

5 Asunnottomien naisten ja nuorten määrä väheni

Asunnottomien naisten ja asunnottomien alle 25-vuotiaiden nuorten määrät vähenivät edellisvuodesta. Asunnottomien naisten määrä väheni 155:llä ja nuorten 285:llä. Asunnottomien miesten määrä vähentyi noin sadalla. Naisten osuus asunnottomista oli 22 % (taulukko 8).

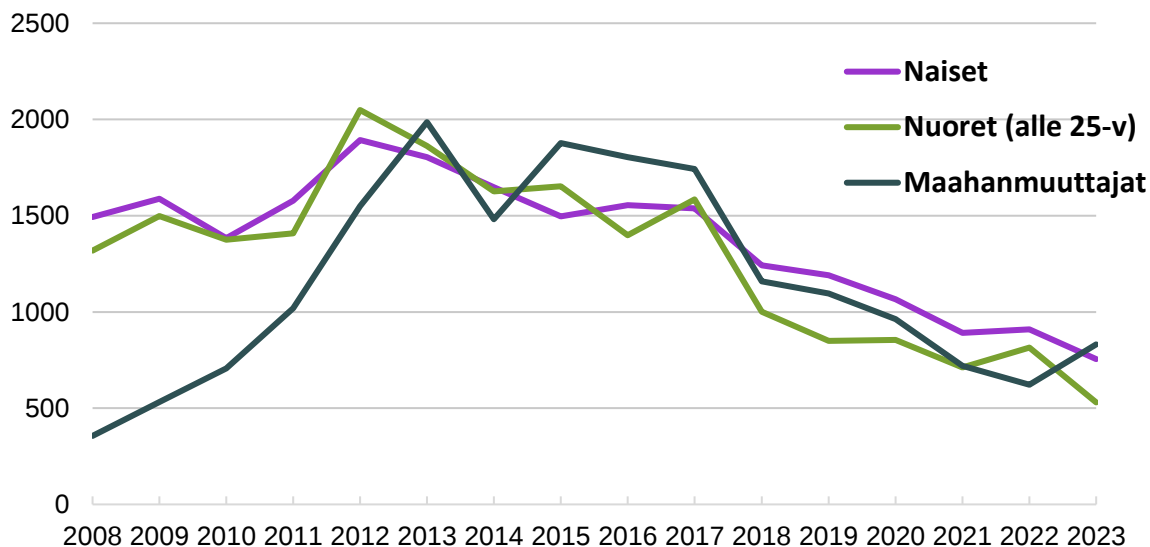
Taulukko 8. Asunnottomat naiset, miehet, nuoret ja maahanmuuttajat vuonna 2023 ja muutos edellisvuodesta.

Asunnottomat	Määrä	Muutos	Osuus kaikista yksinelävistä asunnottomista
Naiset	755	-155	22 %
Miehet	2674	-102	78 %
Nuoret (alle 25-v)	530	-285	15 %
Maahanmuuttajat	831	210	24 %

* Nuorten ja maahanmuuttajien määrät ovat päällekkäisiä keskenään ja ne sisältyvät naisten ja miesten määriin.

Asunnottomia maahanmuuttajia oli 831, mikä on 210 henkilöä enemmän kuin vuonna 2022. Tämä oli ensimmäinen kerta vuoden 2015 jälkeen, kun asunnottomien maahanmuuttajien määrä ei vähentynyt (kuvio 10).

Kuvio 10. Asunnottomat naiset, nuoret ja maahanmuuttajat 2008–2023.

6 Selvityksen rajoitteet ja hyödyt

Kerätyt tiedot antavat pistemäisen kuvan asunnottomuudesta yhtenä päivänä. Näin ollen esimerkiksi ajankohtaa edeltävänä päivänä asunnon saanutta asunnotonta ei lasketa mukaan aineistoon, vaikka hän olisikin ollut koko edeltävän vuoden asunnottomana. Poikkileikkausmenetelmää käytetään sen rajoitteista huolimatta muuallakin Euroopassa asunnottomuuden seuraamiseen.

Selvityksessä esitetyt asunnottomien lukumäärätiedot ovat suuntaa antavia, sillä kuntien tiedonhankintamenetelmät ja arviointiperusteet eroavat toisistaan. Lisäksi saman kunnan eri vuosina esittämät tiedot voivat vaihdella tarkkuustasoltaan. Kaikki kunnat eivät välttämättä vastaa asunnottomuuskyselyyn joka vuosi, minkä takia selvityksen pohjana olevien vastaajien joukko saattaa vaihdella vuosittain.

Esimerkiksi Turussa tarkennettiin vuoden 2023 aineistonkeruun yhteydessä pitkäaikaisasunnottomien tilastointia tarkistamalla sosiaalipalveluiden asiakkaiden asunnottomuustiedot aiempaa usealta vuodelta. Aikaisempina vuosina asiakkaiden asunnottomuustiedot on tarkistettu vain kahdelta vuodelta, eli aiemmin pitkäaikaisasunnottomiksi on Turussa katsottu vain ne henkilöt, jotka olivat olleet asunnottomia myös edellisvuoden kartoituksessa. Tarkempi tilastointi selittää osaksi Turun pitkäaikaisasunnottomien määrässä tapahtunutta muutosta.

Lisäksi on syytä huomata, että Helsingin kaupunki muutti asunnottomuuden tilastointitapaa vuonna 2018, mikä muutti asunnottomien määrä Helsingissä merkittävästi. Koska Helsingin asunnottomien määrä on merkittävä osa koko maan asunnottomista, myös koko maan asunnottomien määrän osalta vuosien 2018–2023 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin.

Aineiston rajoitteista huolimatta siitä kannattaa seurata asunnottomuudessa pitkällä aikavälillä näkyviä trendejä ja suuria muutoksia. Tiedot antavat hyvän pohjan kuntien oman asunnottomuustyön seuraamiseen sekä palveluiden ja asuntotarjonnan suunnitteluun.

Monet Aran asunnottomuuskyselyyn vastanneista kunnista käyttävät keräämiään tietoja esimerkiksi asuntopoliittisten ohjelmien laatimisessa,

ja jotkut kunnat keräävät asunnottomuustietoja kunnan omaa käyttöä varten vielä tarkemmalla tasolla, kuin Ara vuosittaisessa asunnottomuuskyselyssä pyytää.

Asunnottomuustiedot kerätty kyselyillä vuodesta 1986 alkaen

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus Ara (aiemmin Asuntohallitus) on kerännyt kunnilta tietoja asunnottomuudesta vuodesta 1986 lähtien. Vuodesta 2008 on kerätty tietoa myös pitkäaikaisasunnottomuudesta. Aran julkaisemilla tiedoilla ei ole Suomen virallisen tilaston (SVT) asemaa, eikä asunnottomuustietojen keräämisestä määrätä lainsäädännön tasolla. Asunnottomuustietojen kerääminen perustuu kuntien vapaaehtoisuuteen.

Suomen tapa poikkeaa tässä esimerkiksi muista Pohjoismaista, joissa asunnottomuuden tilastointi perustuu rekisteriaineistojen hyödyntämiseen. Tilastokeskus selvitti vuonna 2023 mahdollisuutta toteuttaa asunnottomuusselvitys rekisteriaineistojen perusteella.

Liite 1: Asunnottomuustiedot kunnittain

Yksinelävät asunnottomat eri ryhmissä 15.11.2023

Kunta	Yksin asuvia yhteensä	Pitkäaikais-asunnottomat	Naiset	Nuoret	Maahanmuuttajat
Helsinki	739	332	192	61	266
Espoo	436	104	98	92	188
Turku	382	86	83	93	116
Vantaa	294	64	64	8	146
Tampere	274	33	58	52	39
Oulu	143	64	28	22	7
Kuopio	141	73	20	21	6
Jyväskylä	118	40	19	20	5
Lahti	90	27	11	18	3
Joensuu	85	16	26	23	9
Vaasa	55	2	11	12	14
Pori	44	14	11	11	1
Kotka	33	9	11	6	2
Salo	32	11	12	9	1
Pietarsaari	30	16	5	12	4
Kemi	29	24	2	3	0
Mikkeli	27	0	8	7	0
Hämeenlinna	25	13	10	0	10
Nivala	23	0	5	0	0
Kouvola	23	8	4	1	0
Forssa	21	2	3	10	0
Järvenpää	21	7	4	4	2
Kokkola	18	2	9	6	0
Raahe	16	16	4	4	0
Jämsä	15	1	1	0	0
Tornio	14	0	4	0	0
Rauma	14	0	2	1	0
Tuusula	13	1	2	2	0
Hyvinkää	13	0	1	2	0

Kunta	Yksin asuvia yhteensä	Pitkäaikais-asunnottomat	Naiset	Nuoret	Maahanmuuttajat
Nurmijärvi	12	0	2	1	0
Porvoo	12	4	0	0	0
Loviisa	11	9	7	2	1
Kerava	11	0	8	2	6
Kajaani	10	1	0	0	0
Imatra	9	0	0	0	0
Kempele	9	0	5	5	1
Varkaus	9	0	0	0	0
Siilinjärvi	9	9	1	1	0
Raisio	9	0	0	0	1
Kirkkonummi	8	3	1	1	2
Riihimäki	7	2	1	1	0
Suonenjoki	7	0	4	2	0
Keuruu	7	0	0	0	0
Uusikaupunki	6	2	0	0	0
Lappeenranta	6	0	0	0	0
Polvijärvi	5	0	2	0	0
Hattula	5	0	1	0	0
Heinola	5	1	1	0	0
Lieto	5	1	0	1	0
Säkylä	5	3	1	1	0
Muhos	5	1	1	0	0
Saarijärvi	5	0	0	0	0
Hamina	5	5	0	0	0
Pirkkala	5	1	1	3	0
Mäntsälä	5	0	0	0	0
Asikkala	4	4	0	0	0
Naantali	4	1	0	0	1
Iisalmi	4	0	1	2	0
Lempäälä	4	1	1	0	0
Savonlinna	4	0	1	1	0
Ulvila	3	0	0	0	0
Valkeakoski	3	0	0	1	0
Kärsämäki	3	0	1	0	0

Kunta	Yksin asuvia yhteensä	Pitkäaikais-asunnottomat	Naiset	Nuoret	Maahanmuuttajat
Punkalaidun	3	0	0	0	0
Inari	3	0	0	0	0
Hanko	3	0	0	0	0
Somero	3	0	0	0	0
Nurmes	3	1	0	1	0
Paimio	3	0	1	0	0
Kiuruvesi	3	0	0	0	0
Ranua	2	1	0	0	0
Pyhtää	2	0	1	0	0
Parainen	2	2	1	0	0
Kontiolahti	2	0	0	1	0
Nokia	2	1	1	0	0
Kaarina	2	0	1	0	0
Taivassalo	1	0	0	1	0
Nousiainen	1	0	0	0	0
Sievi	1	0	0	1	0
Outokumpu	1	0	0	1	0
Laitila	1	0	1	0	0
Lapinlahti	1	0	0	0	0
Ylöjärvi	1	0	1	1	0
Koko maa	3429	1018	755	530	831

Kunnat, joissa ei ollut asunnottomia 15.11.2023

- Alajärvi
- Alavieska
- Alavus
- Askola
- Aura
- Enontekiö
- Eura
- Eurajoki
- Haapajärvi
- Hailuoto
- Halsua
- Hankasalmi
- Hartola
- Hausjärvi
- Heinävesi
- Humppila
- Hyrynsalmi
- Hämeenkyrö
- Ii
- Iitti
- Ilmajoki
- Jokioinen
- Joroinen
- Joutsa
- Juuka
- Juupajoki
- Jämijärvi
- Kalajoki
- Kankaanpää
- Kannus
- Karstula
- Karvia
- Kaskinen
- Kauhajoki
- Kauhava
- Kauniainen
- Kaustinen
- Keitele
- Kihniö
- Kinnula
- Kitee
- Kokemäki
- Kolari
- Korsnäs
- Kristiinankaupunki
- Kruunupyy
- Kuhmo
- Kuortane
- Kurikka
- Kustavi
- Kuusamo
- Kyyjärvi
- Lapinjärvi
- Lappajärvi
- Lapua
- Laukaa
- Lemi
- Leppävirta
- Lieksa
- Liminka
- Liperi
- Loimaa
- Loppi
- Luhanka
- Luoto
- Maalahti
- Marttila
- Masku
- Merikarvia
- Multia
- Muonio
- Mustasaari
- Mynämäki
- Mäntyharju
- Orimattila
- Oripää
- Oulainen
- Padasjoki
- Paltamo
- Pelkosenniemi
- Pello
- Perho
- Pertunmaa
- Petäjävesi
- Pieksämäki
- Pielavesi
- Pihtipudas
- Pomarkku
- Puolanka
- Puumala
- Pyhäranta
- Pöytyä
- Rantasalmi
- Rautavaara
- Reisjärvi
- Ristijärvi
- Ruokolahti
- Rusko
- Rääkkylä
- Salla
- Sauvo
- Siikainen
- Siikajoki
- Simo
- Sodankylä
- Soini
- Sotkamo
- Sulkava
- Suomussalmi
- Sysmä
- Tammela
- Tervo
- Teuva
- Tohmajärvi
- Tyrnävä
- Urjala
- Utajärvi
- Uurainen
- Uusikaarlepyy
- Vehmaa
- Viitasaari
- Vimpeli
- Virolahti
- Virrat
- Vöyri
- Ypäjä
- Ähtäri

Asunnottomat perheet ja pariskunnat 15.11.2023

Kunta	Perheet	Perheissä lapsia	Pariskunnat	Perheet ja pariskunnat yht.
Helsinki	32	65	1	33
Espoo	24	45	1	25
Vaasa	13	23	4	17
Turku	11	21	4	15
Tampere	5	4	1	6
Salo	2	0	1	3
Nivala	2	3	1	3
Lahti	2	2	0	2
Oulu	1	4	0	1
Kuopio	0	0	1	1
Jyväskylä	0	0	1	1
Joensuu	0	0	1	1
Pietarsaari	1	5	0	1
Mikkeli	0	0	1	1
Raahe	0	0	1	1
Tuusula	1	2	0	1
Nurmijärvi	1	1	0	1
Loviisa	0	0	1	1
Kerava	1	3	0	1
Imatra	0	0	1	1
Riihimäki	1	1	0	1
Polvijärvi	0	0	1	1
Hattula	0	0	1	1
Heinola	1	1	0	1
Lieto	0	0	1	1
Ulvila	0	0	1	1
Valkeakoski	0	0	1	1
Koko maa	98	180	25	123

Liite 2: Asunnottomuus 1986–2023

Vuosi	Ulkona, tilapäissuojissa, asuntoloissa ym.	Laitosmaisissa yksiköissä	Tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona	Yksinelävät asunnottomat yhteensä	Asunnottomat perheet
1986	5 970	4 712	7 276	17 958	1 876
1987	4 700	4 760	7 650	17 110	1 370
1988	4 400	4 000	7 600	16 000	1 200
1989	4 170	4 400	7 620	16 190	870
1990	3 610	3 690	7 950	15 250	800
1991	3 370	3 340	7 390	14 100	700
1992	3 030	3 030	6 820	12 880	570
1993	2 560	2 410	6 700	11 670	250
1994	1 760	2 170	6 630	10 560	380
1995	1 710	2 110	6 610	10 430	560
1996	1 720	2 110	5 780	9 610	360
1997	1 720	2 450	5 650	9 820	600
1998	1 770	2 350	5 870	9 990	820
1999	1 750	2 390	5 850	9 990	780
2000	1 790	2 420	5 790	10 000	780
2001	2 160	2 080	5 720	10 000	780
2002	2 060	2 080	5 420	9 560	770
2003	1 990	1 640	4 560	8 190	420
2004	1 910	1 550	4 190	7 650	360
2005	1 620	1 560	4 250	7 430	360
2006	1 650	1 570	4 180	7 400	300
2007	1 480	1 590	4 460	7 530	300
2008	1 520	1 640	4 800	7 960	300
2009	1 460	1 490	5 200	8 150	320
2010	1 430	1 190	5 260	7 880	350
2011	1 221	1 171	5 180	7 572	420
2012	965	1 087	5 800	7 852	446
2013	880	1 000	5 630	7 510	420
2014	764	929	5 414	7 107	427
2015	766	516	5 503	6 785	424
2016	765	480	5 455	6 700	325
2017	659	428	5 528	6 615	214
2018*	512	378	3 165	4 882	264
2019	1 168	312	3 120	4 600	264
2020	1 210	358	2 773	4 341	201
2021	989	386	2 573	3 948	165
2022	794	328	2 564	3 686	155
2023	878	412	2 139	3 429	123

*) Ei tietoa asunnottomuuden muodosta: 822. Helsingin kaupunki tarkensi vuonna 2018 asunnottomuuden tilastointitapaansa, mikä vähensi Helsingin asunnottomuutta. Muutoksen takia vertailu aikaisempiin vuosiin ei ole tarkoituksenmukainen.

Liite 3: Asunnottomuuden määritelmä

Asunnottomiksi määritellään ihmiset, joilla ei ole omaa asuntoa (vuokra- tai omistusasuntoa) ja jotka elävät:

5. ulkona, porrashuoneissa, ns. ensisuojoissa,
6. asuntoloissa tai majoitusliikkeissä,
7. huoltokotityyppisissä asumispalveluyksiköissä, kuntouttavissa yksiköissä, sairaaloissa tai muissa laitoksissa ja
8. tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona asunnon puutteen vuoksi.

Pitkäaikaisasunnottomalla tarkoitetaan asunnotonta, jolla on asumista olennaisesti vaikeuttava sosiaalinen tai terveydellinen ongelma, kuten velka-, päihde- tai mielenterveysongelma, ja jonka asunnottomuus on pitkittynyt tai uhkaa pitkittyä tavanomaisten asumisratkaisujen toimimattomuuden ja sopivien tukipalvelujen puuttumisen vuoksi. Asunnottomuus on pitkäaikaista, kun se on kestänyt vähintään yhden vuoden tai henkilö on ollut toistuvasti asunnottomana viimeisen kolmen vuoden aikana.

Pitkäaikaisasunnottomuudessa korostuu avun ja hoidon tarve – ajallinen kesto on toissijaista. Ryhmään ”ulkona, porrashuoneissa, ns. ensisuojoissa yms.” kuuluvat ilman vakinaista asuinpaikkaa olevat, erilaisissa tilapäissuojoissa ja paikoissa asustavat ja kiertelevät henkilöt.

Ryhmään ”asuntoloissa tai majoitusliikkeissä asunnon puutteen vuoksi olevat” luetaan asuntolatyypisissä majoituksissa tai esimerkiksi matkustajakodissa tavallisimmin sosiaalitoimen päivittäisillä maksusitoumuksilla asustavat henkilöt.

Ryhmään ”huoltokotityyppisissä asumispalveluyksiköissä, kuntouttavissa yksiköissä, sairaaloissa tai muissa laitoksissa asunnon puutteen vuoksi asuvat” luetaan esimerkiksi päihdehuollon asumispalveluyksiköissä, erilaisissa hoidollisissa, laitostyyppisissä yksiköissä, turvakodeissa yms. asuvat henkilöt. Mukaan ei lueta erillisiä asuntoja, jotka ovat asumispalvelun piirissä. Näissä asunnoissa tilapäisestikään asuvaa ei katsota asunnottomaksi.

Huoltokotityyppisissä yksiköissä asunnottomaksi ei lueta henkilöitä, jotka:

- ovat siellä pysyvästi hoidon vuoksi, eivätkä hae muita asumisratkaisuja
- ovat tehneet vuokrasopimuksen ko. huoltokoti- ja muun laitostyyppisen asumisyksikön kanssa. Sen sijaan asunnottomaksi luetaan huoltokotityyppisissä yksiköissä oleva henkilö, jolla on vuokra-asuntohakemus vireillä.

Ryhmään ”tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona asunnon puutteen vuoksi” kuuluvat sellaiset henkilöt, jotka kunnan tietojen tai arvion mukaan asuvat tilapäisesti tai kiertelevät sukulaisten ja tuttavien luona ilman vakituista asuntoa. Ryhmään ei lueta vanhempiensa luona asuvia nuoria.

- **Tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona -ryhmässä** voidaan olettaa olevan eniten niitä, joiden asuminen voidaan järjestää yleisen asunnonjaon kautta normaalista vuokra-asuntokannasta.
- **Tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona -ryhmässä** pitkäaikaisasunnottomaksi lukemisen pitäisi perustua ensisijaisesti sosiaalitoimen asiakkuuteen, jolloin palvelujen tarpeen perusteella voidaan päätellä, täyttyvätkö pitkäaikaisasunnottomuuden kriteerit.
- Myös muu 'vahva näyttö' pitkäaikaisasunnottomuudesta voi olla luokittelun kriteerinä, esimerkiksi henkilön asumis- tai asunnottomuushistorian tunteminen.
- Palveluntuottajien asiakastiedoista voi myös näkyä sellaisia pitkäaikaisasunnottomia, jotka saavat eläkettä, eivätkä sen takia asioi kaupungin sosiaalitoimistossa. Kyseessä voi olla nuoriakin päihde- ja mielenterveysongelmaisia.

Yksinäisistä (yksinelävistä) asunnottomista kysytään **naisten, nuorten (alle 25-v.), maahanmuuttajataustaisten** osuus.

Maahanmuuttajataustaisiin luetaan kaikki asunnottomat yksinelävät henkilöt, jotka eivät ole Suomen kansalaisia tai joiden äidinkieli on joku muu kuin suomi tai ruotsi. Maahanmuuttajatiedon voi selvittää väestörekisteristä äidinkielen ja syntymäpaikan avulla.

Ryhmään ”perheet tai pariskunnat, jotka asunnon puutteen vuoksi asuvat erillään tai tilapäismajoituksessa” luetaan perhe tai pariskunta, joka yhteisen asunnon puutteessa asuu erillään tai asuu

tilapäismajoituksessa, kuten matkustajakodissa, hotellissa tai sukulaisten ja tuttavien luona. Asunnottomiin perheisiin luetaan myös ensi- ja turvakodissa ja kriisiasunnoissa asuvat perheet. Perheistä kysytään myös perheeseen kuuluvien lasten lukumäärää. Lisäksi kysytään maahanmuuttajataustaisten osuutta asunnottomista perheistä.

Liite 4: Suurten kaupunkien toimenpiteitä ja arvioita asunnottomuuden kehityksestä

Kunnilta kysyttiin niiden tekemistä asunnottomuustyön toimenpiteistä sekä arvioita asunnottomuuden vähenemisen tai lisääntymisen syistä. Alle on koottu suorina sitaatteina keskeiset vastaukset Espoosta, Helsingistä, Jyväskylästä, Kuopiosta, Lahdesta, Oulusta, Porista, Tampereelta, Turusta ja Vantaalta.

Espoo

”Espoon kaupunki käynnisti kaikille kuntalaisille suunnatun asumisneuvontapalvelun 1.9.2023. Espoon Asunnot Oy jatkoi asumisneuvontaa omille asiakkailleen. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on myös asumisneuvontaa aikuissosiaalityön asiakkaille. Hyvinvointialue järjestää asumispalveluita kuten tuettua asumista asunnottomille sekä kotiin vietävää tuen palvelua henkilöille, joilla on asunnottomuuden uhka tai muita haasteita asumisessa. Lisäksi Espoon alueella on käynnissä asumistaloussosiaalityön jatkohanke, jossa on kehitetty mm. nopean asuttamisen mallia, talousohjausta, asumisvalmennusta ja vapautuvien vankien asiakasohjausta.

Asunnottomuus on lukujen mukaan lisääntynyt. Kaikkien asunnottomien todellisesta asunnottomuuden luonteesta/ tilanteesta ei ole kuitenkaan varmuutta. Tilapäiselle asumiselle ja muille asunnottomien palveluille sekä asunnottomuutta ehkäiseville toimille ja niiden kehittämiseksi on tarvetta. Määrällisesti (84 henkilöä enemmän) ja suhteellisesti (180 %) eniten on kasvanut maahanmuuttajataustaisten asunnottomuus, mikä johtune maahanmuuttotustaisten muuttajien suuresta määrästä. Espoon väestö kasvoi vuoden tammi-syyskuun 2023 aikana 6610 asukkaalla. Väestönkasvusta 80 % oli vieraskielisiä.”

Helsinki

”Asumisneuvontaa on lisätty merkittävästi ja sitä on saatavilla koko Helsingissä. Asunnonhakupajoja on pidetty. Vuokra-asuntomarkkinat vetävät aiempaa nopeammin ja asuntoja on saatavilla paremmin.

Asiakkaat pääsevät eteenpäin tilapäisestä asumisesta helpommin. Pitkäaikaisasunnottomien palveluihin on saatu enemmän virtaavuutta.

Helsingin kaupunginhallitus hyväksyi 19.6.2023 toimenpideohjelman asunnottomuuden poistamiseksi 2023–2025. Toimenpiteitä ja mittareita on yhteensä 15 ja niihin sisältyy asuntotuotanto, ennalta ehkäisy/varhainen tuki, pitkäaikaisasunnottomien palvelut ja tietotuotanto/viestintä/yhteistyö. Päävastuutahot eli sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala sekä kaupunkiympäristön toimiala ovat lähteneet toteuttamaan ohjelmaa, mistä johtuen asunnottomuus on vähentynyt.”

Jyväskylä

”Kunnassa on järjestetty asumisen neuvontaa. Hyvinvointialue uudistuksen myötä, asumisneuvonta on siirtynyt sosiaalipalveluista Kaupunkirakenteen toimialalle. Asumisen neuvontaa on tehty kahden henkilön toimesta ja toimintaa on kehitetty eri kohderyhmien näkökulmasta. Myös palveluita on kehitetty muun muassa jalkautumalla lähitaloihin, nuorten palveluihin sekä sähköisiä palveluita kehittämällä (chat-palvelu verkossa). Kunnassa on pidetty huolta myös kohtuuhintaisen asumisen mahdollistamisesta kaavoituksen ja tontinluovutuksen keinoin.

Asunnottomuus on lisääntynyt hieman. Tähän on vaikuttanut yleisen taloustilanteen heikkeneminen, joka näkyy myös ihmisten arjessa ja muun muassa vuokraveloista johtuvien häätöjen määrä on kasvanut ko. vuoden aikana.

Hyvinvointialueen sosiaalipalveluiden osalta asunnottomuuslaskentaa on tehty eri tavalla kuin aikaisempina vuosina ja tämä on tuonut lievää kasvua sosiaalipalveluista saatavaan asunnottomuuslukuun.”

Kuopio

”Kaupunki on osallistunut Kuopion asumisneuvonnan rahoittamiseen ja neuvontapalvelua lisättiin vuonna 2023. Pitkäaikaisasunnottomuus on lisääntynyt, koska kaikille asiakkaille ei ole tarjota heidän palvelutarvettaan vastaavia palveluja. Kuopiossa ei ole tarpeeksi tarjolla päihteet sallivaa palveluasumista. Kohtuuhintaisia ei ole riittävästi tarjolla henkilöille, joilla on maksuhäiriömerkintä tai aiempia vuokratästejä.

Ennen hyvinvointialueen aloittamista toiminnassa ollut Asunnottomien tiimi on purettu ja asunnottomat asiakkaat jakautuvat tällä hetkellä tasaisesti työntekijöille työikäisten sosiaalipalveluissa. Yhteistyötahoilta on tullut palautetta, että asiakkaiden ohjautuminen on ollut haastavampaa. Aiemmin Kuopiossa toiminut verkostomainen asunnottomuustyöryhmä ei ole kokoontunut hyvinvointialueen aikana hyvinvointialueen järjestäytymisen vuoksi. Päiväkeskus on aloittanut toimintansa lokakuussa 2023. Palvelun tuottaa järjestö ja hyvinvointialueen työikäisten sosiaalipalveluista jalkaudutaan päiväkeskukselle.”

Lahti

”Lahden kaupunki tarjoaa matalan kynnyksen asumisneuvonnan palvelua kaikille kuntalaisille. Asumisneuvonnan avulla on onnistuttu ennaltaehkäisemään häättöjä ennakoivalla työotteella sekä autettu henkilöitä asumisen haastavissa tilanteissa sekä erilaisissa nivelvaiheissa. Lahden kaupungin asuntotuotanto on ollut riittävällä tasolla ja myös kohtuuhintaista asumista on verrattain hyvin Lahdessa saatavilla. Piiloasunnottomuutta on kuitenkin jonkun verran. Asumisneuvonnan asunnottomien asiakkaiden tilanteissa tulee ilmi piiloasunnottomuus: moni joutuu oleskelemaan tuttavan luona pidempi aikaisesti oman asunnon puutteen vuoksi. Lisäksi asumisneuvonnassa näkyy asunnon hakijoiden velkaantuminen, luottohäiriömerkintöjen vaikutus esteenä asunnon saannille.

Asunnottomuuden määrä pysynyt suhteellisen muuttumattomana, jos sitä tarkastellaan tämän poikkileikkausaineiston näkökulmasta. Asumisneuvonnan tilastojen mukaan vuoden aikana on kohdattu yli 100 eri asunnottomaa asiakasta. Lahdessa on verrattain hyvä asuntotilanne ja pääosin vuokralaisen markkinat. Lahden asunnottomuus on lähinnä erityisesti haasteellisimmissa tilanteissa olevien henkilöiden asunnottomuutta, jolloin monipuoliset ja oikea-aikaiset sosiaali- ja terveyspalvelut korostuvat tilanteen ratkaisemisessa. Kannamme huolta kuitenkin siitä, miten sosiaaliturvaan suunnitellut leikkaukset yhdessä elinkustannusten nousun kanssa näkyvät tulevien vuosien tilastoissa.”

Oulu

"Asumisneuvontatyö, jota Oulussa on tehty kahden vakituisen asumisneuvojan toimesta. Asumisneuvonnan toimintakenttä on laaja ja se on tehtävä, joka tähtää mm. asunnottomuuden vähentämiseen. Asunnottomuuden vähentämiseen Oulussa kytkeytyy läheisesti myös kaupungin oma välivuokraustoiminta (erityisryhmille vuokrataan asuntoja yksityisiltä asunnonomistajilta).

Asunnottomuus sekä pitkäaikaisasunnottomuus on kasvanut kunnassa johtuen pitkälti asunnottomuutta kokevien henkilöiden haasteista saada asuntoja. Sopivan asunnon löytämisessä kestää aikaa, mikä saattaa syventää jo olemassa olevia elämänhallintaan liittyviä ongelmia.

Oulussa ei ole myöskään puhtaasti Asunto Ensin -periaatteella toimivia palveluntuottajia, jotka voisivat asuttaa asunnottomuutta kokevia aktiivisesti päihteitä käyttäviä henkilöitä. Tämän vuoksi erityisen haasteellisessa tilanteessa olevien ihmisten tilanne ei kohene. He jäävät asunnottomien palveluissa ns. paikalleen, mikä pitkittää asunnottomuutta ja aiheuttaa taas uusia haasteita ihmisten elämässä.

Naisten asunnottomuus on myös lisääntynyt Oulussa. Yhtenä osasyynä lienee se, että erityisesti naisille kohdennettuja palveluja ei ole."

Pori

"Porissa on toiminut Aspu-hanke (Asunnottomuuden puolittamisen hanke), jolla on monipuolista asunnottomuuden vähentämiseen tähtäävää toimintaa. Muuten toiminnassa on jatkettu edellisvuosien viitoittamaa linjaa, jolla asunnottomien määrä on vähitellen vähentynyt. Yhteistyö suurimman kunnallisen vuokraloyhtiön kanssa vaikuttaa asunnottomien määrään. Jos yhteistyö toimii, se näkyy myös tässä tilastossa. Haasteena on yhtiön kiristynyt linja häätöjen toteuttamisessa.

Koko ajan tehdään työtä sen eteen, että ihmisillä olisi asunto, ja että he saisivat myös säilytettyä sen. Pitkäjänteinen asunnottomuuden vähentämiseen tähtäävä ja asunnottomuutta ennaltaehkäisevä työ on asunnottomuuden kurissa pitämiseksi keskeistä. Korona-aikana päihteiden käyttö on lisääntynyt, ja se on vaikeuttanut asunnon pitämistä henkilöillä, joilla on entuudestaankin ollut päihdeongelmia. Yhteistyö

suurimman kunnallisen vuokrataloyhtiön kanssa on nyt toiminut paremmin.”

Tampere

”Asunnottomuus Tampereella on kaikkien ryhmien osalta vähentynyt hieman viime vuoteen verrattuna. Asunnottomuuden vähentyminen on systemaattisen ja pitkäjänteisen yhteiskehittämisen tulos. Yhteistyötä on tehty ennen kaikkea Tampereen kaupungin, Pirkanmaan hyvinvointialueen, vuokra-asuntoyhteisöjen ja kolmannen sektorin toimijoiden kesken.

Hanketyö on ollut vuoden 2023 asunnottomuuden vähentämistyössä suuressa roolissa. Asunnottomuutta on vähennetty korjaavin toimenpitein Pirkanmaan hyvinvointialueen Asumisen tuen hankkeessa sekä ennaltaehkäisevin toimenpitein Tampereen kaupungin Asukas ensin - asumisneuvontahankkeessa.

Näyttää kuitenkin siltä, että samalla kun asunnottomuustilannetta on pystytty korjaamaan, on uusia asunnottomia tullut. Tähän viittaa muun muassa se, että edellä mainitussa Asumisen tuen hankkeessa on asutettu tänä vuonna 90 asunnottomaa henkilöä, ja asunnottomuutta ennaltaehkäisevän asumisneuvonnan keinoin on estetty häätöjä ja turvattu asumisen onnistumista, mutta asunnottomuus ei ole vähentynyt samassa suhteessa. Asunnottomuus ei ole kasvanut, sillä hyviksi todettuja toimintamalleja on voitu edelleen hyödyntää ja kehittää. Tampereella pitkään olleet asunnottomuuden vähentämiseen tähtäävät yhteistyöfoorumit ovat jatkaneet toimintaansa, ja työ on ollut suunnitelmallista ja hyvin koordinoitua. Asumissosiaalista työtä on jatkettu ja kehitetty edelleen eri toimijoiden hyvässä yhteistyössä.

Asunnottomuuden vähentämiseksi jatkettiin myös strategista ja operatiivista verkosto- ja yhteistyötä. Tampereen kaupunki osallistui Pirkanmaan asunnottomuuden vähentämisen yhteistyöryhmään. Yhteistyöryhmän toiminta tukee käynnissä olevaa Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluiden verkostojen suunnittelua asunnottomuustaustaisten sekä päihde- ja mielenterveyskuntoutujien osalta. Samoin Tampereen kaupunki osallistui asunnottomuustyön verkoston toimintaan ja toiminnan järjestämiseen. Yhteistyöryhmässä on nimetyt edustajat hyvinvointialueelta, Tampereen kaupungilta, vuokrataloyhteisöistä, kolmannelta sektorilta ja valtion virastoista.

Tampereen kaupungin asunto- ja maapolitiikan linjausten vuosille 2022–2025 mukaisesti jatkettiin kumppanuusmallin toteuttamista yhdessä kaupungissa toimivien yleishyödyllisten asuntorakennuttajien kanssa. Joulukuussa 2023 oli rakenteilla 887 kohtuuhintaista asuntoa.

Asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn ja vähentämiseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet on kirjattu kaupungin hyvinvointisuunnitelmaan vuosille 2022–2025. Asumisen yhdenvertaisuuden edistäminen on kirjattu lisäksi Tampereen kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan vuosille 2023–2025. Toimenpiteinä tässä ovat kohtuuhintaisen asuntotuotannon ja erityisryhmien asumismahdollisuuksien turvaaminen, asumisneuvonnan saatavuuden turvaaminen asunnon hallintamuodosta riippumatta sekä pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen ja kaikkinaisen asunnottomuuden puolittamisen edistäminen. Lisäksi Tampereen kaupungin Köyhyystyöryhmä on huomionnut asumisneuvonnan syksyllä 2023 hyväksytyssä köyhyysohjelmassaan yhtenä köyhyyttä ehkäisevänä toimenpiteenä.”

Turku

”Pitkäaikaisasunnottomien määrä on lisääntynyt. Varsinais-Suomen Hyvinvointialueen sosiaaliohjaajat ovat tarkistaneet asiakkaiden asunnottomuustiedot nyt useammalta vuodelta ja tilastoineet pitkäaikaisasunnottomiksi ne henkilöt, jotka ovat olleet toistuvasti asunnottomia. Aikaisempina vuosina asiakkaiden asunnottomuustiedot on tarkistettu vain kahdelta vuodelta. Täten aikaisemmin pitkäaikaisasunnottomiksi on katsottu vain ne henkilöt, jotka ovat olleet asunnottomia myös edellisvuoden kartoituksessa.

Yhteistyö hyvinvointialueen ja Turun kaupungin kanssa asunnottomuuden vähentämiseksi jatkuu kuten aiemmin kunnan sosiaalihuollon kanssa. TVT Asunnot Oy:n kanssa on sopimus tukiasuntojen vuokraamiseksi sosiaalityön ohjaamille asiakkaille. Tukiasuntoja päihde- ja mielenterveyskuntoutujille on noin 120 kpl. Turun kaupungin kanssa varsinaista toimenpidesuunnitelmaa asunnottomuuden vähentämiseksi ei enää ole. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen arvio koko vuoden 2023 aikana asutetuista asunnottomista on 180 henkilöä. Hyvinvointialueen hallinnoimaksi siirtyi 1.1.2023 STM:n rahoittama asunnottomuutta

vähentävä hanke, joka päättyy 31.12.2023. Hankkeen asunnottomuustyön mallia ollaan vakiinnuttamassa osaksi Soihtu-tiimien asiakasohjausmallia.”

Vantaa

”Vakessa [Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella] on ollut asunnottomuuden ehkäisyhanke, jossa on kehitetty moniammatillista etsivän ja jalkautuvan työn mallia STM:n rahoituksella. Lisäksi on kehitetty asunnottomuustyön verkosto kyseisessä hankkeessa. Asiakkaita pyritään auttamaan vuokravelkatilanteissa sekä löytämään heidän tarpeeseensa sopiva asumismuoto.

VAV:n toimet asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi ovat vapautuvien asuntojen tarjoaminen asunnottomille, sekä asuvien asukkaiden häätöjen ennaltaehkäiseminen isännöinnin/vuokravalvonnan/asumisneuvonnan yhteistyöllä.

Tilanne on ennallaan mutta tilanteen taustalla on taloudellista osaamattomuutta. Eri etuuksia ei myöskään aina osata hakea. Kohtuuhintaisten asuntojen saaminen on haastavaa etenkin, jos luottotiedot eivät ole kunnossa.”